GAZETA KRAKOWSKA

Nro 9.

Z KRAKOWA DNIA 29 STYCZNIA 1823 ROKU WE SRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

W dalszym ciągu 13go posiedzenia Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 18go Grudnia 1822 r.

Reprezentant *Darowski* z ugruntowaney na wieści powszechney, a nawet na urzędowych doniesieniach nader zasmucaiącey wiadomości o zniesieniu przez Rząd Królestwa Polskiego Komory Celney w Krakowie i usunięciu Dobrodzieystw iąkich dotąd Kray nasz używał, przez uwolnienie fabrykatów tuteyszych od opłaty cła przy wprowadzeniu ich do tegóż Państwa, a nakoniec urządzeniu nowego Systematu celnego, w sposób nader ścieśniaiący wszelkie związki handlowe z Krajem naszym, znayduiąc obawę, aby nowy ten rzeczy porządek przy znaczney liczbie mieszkańców handlowi, rzemiosłom, i rękodziełom poświęcaiących się, nie zrządził zupełnego upadku handlu, rzemiosł i rękodzieł, iuż i tak dotąd w stanie nie bardzo kwitnącym zostaiących, całą nadzieję w łasce i opiece Nayiaśnieyszego Protektora Cesarza Rossyi Króla Polskiego pokładaiąc uczynił wniosek: ażeby przy nastąpić maiącym w krótce przeieździe przez Kray Rzeczypospolitey Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego, za pośrednictwem JW. Prezesa Senatu Rządzącego zaniesioną została naypokornieysza prośba o ułatwienie handlu naszego z Królestwem Polskim i o dozwolenie aby fabrykata Kraiowe, tak iak dotąd bez opłaty cła do Państw Jego wchodzić mogły.

Izba Prawodawcza przeięta potrzebą usunięcia od mieszkańców Kraiu wzmagaiących się przeszkód w handlu, i pozbyciu fabrykatów Kraiowych, postanowiła wezwać Rządzący Senat o przedstawienie za pośrednictwem Dostoynego Prezesa swego Nayiaśnieyszemu Cesarzowi Wszech Rossyi Krolowi Polskiemu naypokornieyszey prośby, ażeby raczył łaskawie zostawić Rzeczpospolitą przy dotychczasowych Dobrodzieystwach, ożywiaiących mieszkańców Kraiu w uczuciach uwielbienia, wierności i miłości dla Naywspanialszego swego Protektora, z nayświętszem zaręczeniem tey niezłomney wdzięczności, którą późna potomność pokoleniom poda razem z nieśmiertelnym na zawsze w dzieiach swiata Jmieniem Nayiaśnieyszego Alexandra I. Cesarza Wszech Rossyi Krola Polskiego Protektora Rzeczypospolitey Krakowskiey.

Reprezentant *Majeranowski* z Obrazu stanu Kraju przez Rządzący Senat Izbie Prawodawczey przedstawionego, dzieląc powszechne przekonanie troskliwości Rządzącego Senatu, o wszystko to, co zmierza do szczęścia i chwały Narodowey, przez ugruntowaną świetność i przyzwoitą powagę Religii, na którey iest oparta Budowa szczęścia towarzyskiego, co raz bardziey zakwitaiący stan Nauk i Oświaty, wzrost pocieszaiący rękodzieł, widoczne olbrzymie postępy Rządu w upięknieniu stolicy, zamożny stan finansów, nie skalany uciśnieniem słabszego, bieg sprawiedliwości Cywilney i Kryminalney w Sądownictwach, nakoniec powiększaiącą się ludność; przy tych miłych widokach przyszłey Kraju pomyślności, poczytuiąc za obowiązek radą z przekonania wynikłą wspierać usiłowania Rządu, odczytał swe uwagi co do każdey gałęzi Administracyi publiczney, między innemi: *Co do Instytutów Oświecenia* pocieszaiącą zyskuiąc wiadomość z Rapportu Senatu, że wszystkie pięć Wydziałów Naukowych Uniwersytetu są obsadzone, niemniey godną poszanowania i przywiedzenia do skutku myśl ustanowienia *Katedry Architektury* iako nowey ozdoby dla Wydziału sztuk pięknych, wszkole przy tem *Rzeźbiarstwa* wydanie dwóch znakomitych Uczniów upatruiąc, nastręczał Mowca wsparcie i zachęcenie tych do dalszego postępu, przynaymniey co do Ucznia *Galli* niezmordowanego Pracownika w tym zawodzie, wniósł, aby naydaley za rok kosztem Rzeczypospolitey wysłany został do Rzymu, zkąd niedługo w powrocie oczekiwany *młody Stattler*, przysposobi nowy zaszczyt Krakowa, a tamże *Galli* ukształcony na przyszłego Nauczyciela uwolni Rzeczpospolitą od potrzeby sprowadzania do Kraju Cudzoziemców; przedstawiał nadto Mowca potrzebę zaprowadzenia Konserwatorium Muzycznego z powierzeniem Dyrekcyi Sławnemu Wirtuosowi i Kompozytorowi *Lipińskiemu* dzieląc nadzieię, że Lipiński przyimie ten Urząd Dyrektora, osiędzie w naszey stolicy, a mnóstwo Młodzieży polskiey i zagraniczney odwiedzać będzie Kraków, dla poznania i brania wzorów od tego Mistrza, którego wielki *Paganini*, ów nieprzystępny dla współzapaśników zawodu swego Król harmonii, niewahał się publicznie nazwać swym rówiennikiem. *Co do Instytutów Dobroczynności* podawał Mowca środki ścisleyszego zabezpieczenia losu Podrzutków; *co do Rolnictwa* pod względem usamowolnienia Włościan radził przedstawienie Nayjaśnieyszym Kraju Protektorom potrzeby zmiany zasady w wyrachowaniu Czynszów na skale wartości i rozległości gruntowey; *co do upięknienia ogólnego stolicy* uwielbiaiąc Mowca wszystko co tylko Rząd poczynił i poczynić zamierza celem upięknienia i wzniesienia do świetności stolicy Kraju, przy poddaniu tych usiłowań Rządu potwierdzeniu i wdzięczności Narodowey, zwracał uwagę na rozmaite przedmioty Budownictwa i na stan niektórych Gmachów publicznych, między któremi dzwignienie starożytney Budowli *Sukiennice* zwanych, zburzenia Wieży *Ratuszney*, i Bramy Floryańskiey, oraz wystawienie kamienney pompy w Ulicy Grodzkiey szczególniey polecał; *co do Teatru Narodowego* w przyzwoitym utrzymaniu Sceny Oyczystey wpływ na cywilizacyą, literaturę i moralność, bieg pieniędzy, ożywienie ruchu w stolicy u-

gruntowane powszechne przekonanie głosząc, oddawl Mowca należne zalety talentom wielu Członków Teatru mieyscowego, lecz przedstawił potrzebę nadania przyzwoitszey powierzchowności scenie i Sali Widzów, z wyznaczeniem na to funduszu, i powierzeniem dozoru Komitetowi z Obywateli wyznaczyć się maiącemu.

Uwagi te postanowiono przesłać Senatowi, a Reprezentant *Librowski* oznaymił życzenie ogłoszenia onychże drukiem.

Delegowany enator *Radwański* wielbiąc myśli głosem Reprezentanta *Majeranowskiego* obięte, zamówił sobie odpowiedź na szczegóły, które się odnoszą do gustu lub stylu Starożytnego Stolicy.

Reprezentant *Kozłowski* odczytał uwagi z stósownym proiektem do prawa w materyi exekucyi wyroków Delegacyi Administracyiney Królestwa Polskiego przeciwko mieszkańcom Kraiu Rzeczypospolitey, poddaiąc te upoważnieniu w drodze Sądowey; gdy iednak Marszalek Seymu Senator *Grodzicki* oznaymił, iż przedmiot odnoszący się do zmiany praw w Kraiu zagranicznym, a do tego iednego z Nayiaśnieyszych Protektorów postanowionych, nieda się drogą proiektu załatwić, i raczey przez petycią exekucyia wyroków Delegacyi Administracyiney przeciwko mieszkańcom Kraiu Rzeczypospolitey uregulowaną bydź może, przeto wnoszący Reprezentant nadaiąc swym uwagom formę petycyi, żądał zapewnienia skutku przez Rządzący Senat, i Izba Prawodawcza postanowiła takową przesłać Rządzącemu Senatowi.

Reprezentant *Librowski* odczytał uwagi wskazuiące konieczność, w zamiarze ułatwienia kommunikacyi handlowey, wytchnięcia i utworzenia drogi z Trzebini do Jaworzna; Izba Prawodawcza postanowiła przesłać te Senatowi.

Następnie Sekretarz Seymu czytał nadeszłe od Senatu odpowiedzi: co do wniesionych w Reprezentacyi petycyi XX. Franciszkanów o ulżenie w podatku Dymowym, P. *Himonowskiego* o podwyższenie pensyi wysłużoney, i P. *Linchard* o wyznaczenie pensyi Wdowiey, jako też na wniosek Reprezentanta *Soczyńskiego*, co do zmnieyszenia podatku Dymowego; nakoniec odczytana została odpowiedź Senatu, co do wniesionego w Izbie Prawodawczey obioru Sędziego dożywotniego, względnie którego Senat oświadczył, iż niemogąc przewidzieć ażeby na wakuiące mieysce po zmarłym P. *Dwernickim* Prezesie Trybunału I. Jnstancyi postąpił ieden z aktualnych Sędziów, nie miał potrzeby wzywania Zgromadzeń Gminnych do obierania Kandydatów na urząd niewakuiący, skoro zaś wskazał im potrzebę obrania po iednym Kandydacie na wakuiące iedno tylko mieysce, przeto w myśl Art: X. i XV. Konstytucyi, tudzież Art: 10 28 37 39 i 108 Statutu urządzaiącego Zgromadzenia polityczne, wybór Sędziego w mieysce teraz wakuiące dla braku Kandydatów, iako przez Gminy niepodanych, ani Uniwersałem nie wskazanych, za nieznayduiący mieysca oznaymił.

Reprezentant *Librowski* przymawiaiąc się do odczytaney odpowiedzi Senatu, odwołał się do swych uwag utwierdzaiących możność wyboru na teraz Sędziego dożywotniego z zasad Konstytucyia wskazanych.

Reprezentant *Soczyński* odczytał Art: 15 Konstytucyi, i gdy tym liczba trzech

Sędziów dożywotnich rachuiąc w to i Prezesa dla Trybunału I Jnstancyi iest oznaczoną, a nadto każda Gmina iednego tylko podać może Kandydata na wszystkie i wakuiące urzędy Sędziowskie, przeto wybór Sędziego dożywotniego dla zdarzonego wakansu za Konstytucyinie dopuszczalny uznawał.

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 21 Stycznia.

Dnia 18go b. m. Nayiaśnieyszy Cesarz i Król, tudzież Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiążę Konstanty raczyli zaszczycić obecnością swoią bal dany przez JO. Xięcia Namiestnika. Przybył Nayiaśnieyszy Monarcha o godzinie 9tey i bawił dwie godzin.

Tegoż dnia, iako w uroczystość Trzech Króli d. k. odbyło się w obecności Nayiaśnieyszego Pana nabożeństwo w Kaplicy Zamkowey, tudzież zwykłe poświęcenie chorągwi.

Dnia wczorayszego całe woysko Rossyyskie i Polskie składaiące osadę tuteyszey stolicy, wystąpiło przed Nayiaśnieyszym Monarchą. Wszystkie pułki stały uszykowane wzdłuż Krakowskiego Przedmieścia począwszy od zamku. Około godziny 10tey przybył Nayiaśnieyszy Pan, i obiechał wśród radosnych okrzyków wszystkie pułki, które potem przed nim w paradzie przeciągnęły.

Tegoż dnia Nayiaśnieyszy Pan raczył zaszczycić obecnością swoią świetny bal dany przez JW. Nowosilcoffa, Senatora Państwa Rossyyskiego.

Z Petersburga d. 23 Grudnia d. k.

Podług Ruskiego Inwalida z dnia 20 Grudnia, Cesarz Jegomość raczył włożyć znaki orderu Swoiego, Swiętego Jędrzeia, na Króla Jegomości Sardyńskiego Karola Felixa.

Marszałkowie powiatowi Gubernii Wołyńskiey, Łucki Podhorecki i Włodzimierski Prażmowski, nayłaskawiey mianowani Kawalerami orderu S. Anny 2giey klassy.

Hrabia Von der Osten Sacken, Jenerał piechoty, Wódz naczelny pierwszego woyska, przesyłaiąc ofiarę na pomnik Demidowa, w Jarosławiu wystawić się maiący, w liście do Gubernatora Cywilnego tey Gubernii, pisanym z Petersburga d. 31 Października, wyraził: " Dowiedziałem się, że w Jarosławiu stawią pomnik zmarłemu Pawłowi Demidowemu. Pozwól JW. Pan, ażeby i móy kamyk był położony w tym pomniku, i racz przyłączone tu na ten cel 500 rubli przesłać, gdzie należy. Inni nasi ziomkowie żyią w obcych kraiach, i otaczaią się tam ludźmi, którym gorszące mowy pożywienie daią, a pożar przynosi radość. Ale szacigodny nasz Demidow szanował prace swoiego oyca, kochał sąsiada i wnukowi zostawił sposobność, bydź w swoiey kolei, pożytecznym synem oyczyzny. "

Z Dubossar donoszą: iż w roku teraźnieyszym urodzay wina iest tak obfity, że wiadro przedaie się od 4ch do 2ch rubli i 50 kopiiek.

Gazety i Dzienniki Petersburgskie obwieściły prenumeratę na dzieło, w ięzyku Francuzkim, we 2ch tomach, pod tytułem: " Historyia nayścia Cesarza Napoleona na Rossyią w roku 1812 (Histoire de l'invasion de l'Empereur Napoleon en Russie dans le courant de l'année 1812) przez Pułkownika Buturlina, Adjutanta J. C. M. Cena prenumeraty 50 rubli: przyymuie się w Petersburgu u Xięgarza

St. Florent, przy moście Kazańskim.

Z Paryża d. 11 Stycznia.

Rzecz względem pokoiu lub woyny nie iest ieszcze rozstrzygnioną, i spekuluiący papierami korzystaiąc z tego niepewności stanu, podnoszą ie lub zniżaią, iak im potrzeba wskazuie. Onegday przybyło tu kilku gońców z Madrytu, którzy d. 1 i 2 b. m. z tey stolicy wyiechali. Doniesienia kupieckie maią bydź tego rodzaiu, że ich spekulanci nie śmieią ogłosić. Do Ministerstwa spraw zagranicznych nadbiegł także goniec z Madrytu, i twierdzą, że przywiozł wiadomość, iż Stany nadzwyczaynie zebrały się dla naradzenia nad oświadczeniami trzech wielkich Mocarstw.

Wczoray dał N. Król kilku prefektom posłuchanie i pracował z Prezesem rady Ministrów i Ministrem spraw wewnętrznych.

Wczoray po godzinie 3 z południa przybył tu z Londynu Lord Fitzroi Sommerset z P. Gore i po krótkiey rozmowie z Posłem Angielskim udał się w dalszą drogę do Madrytu.

Podług gazety Francyi Posłowie Rossyyski, Austryiacki i Pruski mieli d. 9 b. m. Madryt opuścić.

D. 8 b. m. tuteyszy Poseł Rossyyski, Hr. Pozzo di Borgo, dał obiad dyplomatyczny, na którym znaydowali się wszyscy zagraniczni Ministrowie, wyiąwszy Hiszpańskiego. Z tego powodu rozeszła się pogłoska, że Dwor Rossyyski zaraz po wyieździe Posła Rossyyskiego z Madrytu uzna Rejencyią Urgelską za iedyny Rząd Hiszpanii i Posła przy niey uwierzytelni.

P. Ouvrard oznaymił, iż pierwsza część pożyczki dla Rejencyi Hiszpańskiey d. 8 Lutego będzie podpisaną i potem zadne więcey podpisy nie będą przyięte. Warunki tey pożyczki na owczas będą ogłoszone.

Do wielu rozchodzących się tu wieści należy i ta, iż między Angliią i północną Ameryką przyyść może do woyny morskiey. Mówią także, iż goniec pobiegł do Bordeaux z wezwaniem P. Lainé do stolicy.

Podług listów z Londynu nakazano tam 12 liniiowych okrętów uzbroić i maytków zaciągać.

Mocą rozporządzenia Królewskiego z d. 8 b. m. Kardynałowie Królestwa zaymować maią w izbie Parów ławę Xiążąt, a Arcy i Biskupi ławę Hrabiów i wszystkich praw do tytułu Parów przywiązanych używać.

D. 5 b. m. umarł tu Jenerał de Pommereuil, znany iako zasłużony officer artyleryi przed rewolucyią i iako autor wielu pism. Zasiadał on w kommissyi, która wyznaczoną była do postanowienia przyięcia Napoleona w młodocianym wieku do woyskowey szkoły Królewskiey.

Jeden z Sędziów pokoiu założył w swey kancelaryi karbonę dla ubogich. Jeżeli mu się udało poiednać w sprzeczce będące strony, wezwał każdą do zatwierdzenia zgody iałmużną. Na końcu roku otworzono tę karbonę i znalazło się w niey 1400 Fr. które oddane zostały towarzystwu dobroczynności.

Z Baiony d. 2 Stycznia.

Od chwili do chwili oczekuiemy wiadomości o potyczce między Jenerałami Torriios i Odonel, ktorzy na przeciwko siebie stali. Odonel przedarł się przez wzgorza St. Michael d'Excelsis i las Andia, chociaż są śniegiem okryte, w celu zapewne zbliżenia się do doliny

Bastan, dla złączenia się z pułkiem zbiegów Katalońskich, który przechodzić ma przez południową Francyią. — (Z Paryża piszą pod 9 Stycznia, że Odonel dognany i pobity przez Torriios został.*)

Małe bandy przebiegaią okolice Logrono, rabuią i niszczą odosobnione domy. Liczbę ich podaią do 200 ludzi pod rozkazami nieiakiego Uranga.

W tych dniach przywieziono do St. Sebastian znaczną ilość strzelbowych potrzeb, dla zaopatrzenia tey twierdzy na przypadek oblężenia. W przedmieściach rzeczoney twierdzy wybuchnęła morowa choroba, na którą w kilku dniach przeszło 100 ludzi umarło.

Wychodnie Hiszpańscy muszą niebawnie udać się w głąb Francyi, bez wyiątku nawet tych, którzy tu od r. 1820 osiedli.

Znany Zabala pokazał się znowu na placu woyny domowey.— Mequinenza stała się drugiem Urgel, zawiązała się tam bowiem Junta rządowa.

Rozchodzi się pogłoska, iż Królowa Portugalska mieszkać będzie w powabnych naszych okolicach. Zamek Marrac zbudowany niegdy był dla Królowey, Hiszpańskiey, którey z tego królestwa wyiechać nakazano.

Z St. Giron d. 1 Stycznia.

Zaraz po przybyciu tu Barona Eroles odwiedzili go nasz prefekt, tudzież Pułkownik Foulon z wszystkiemi officerami 13go pułku, a dziś rano władze i znakomitsi tuteysi mieszkańcy złożyli mu swoie życzenia.

Dwiema konstytucyynym officerom, którzy przybyli dla odwiedzenia leżącego tu na rany swoiego towarzysza oręża, Pułkownika Velasco, nakazano zaraz z Francyi wyiechać.

Z Gibraltaru d. 24 Grudnia.

D. 28 z. m. umarł Cesarz Marokański Muley Soliman. W testamencie przeznaczył następcą swoim wnuka i zięcia swoiego, Muley Abderaman, który w Maroko, Fez, Mequinez, Tetuan był iuż Cesarzem ogłoszony.

Z Lizbony d. 26 Grudnia.

Kupcy nasi pragną, aby Lizbona ogłoszona była wolnym portem, iakoż położenie tego miasta zdaie się przeznaczać go na wielki skład handlu, ztem wszystkiem w dopełnieniu tego życzenia zachodzi ieszcze trudność, ponieważ traktat handlowy z Angliią, nadaiący Anglikom wyłączny handel zagranicznemi wyrobami, ma moc swoią do 1825 r.

Stany uchwaliły pomnożenie woyska. P. Borges Carneiro miał w ciągu rozstrząsania tego proiektu ognistą mowę, którą temi słowy zakończył: " Cóż nam wypada czynić? nie wahać się ani na chwilę względem użycia środków, które nam natura nastręcza, dla uczynienia Hiszpanii niezwyciężoną. Nie potrzebuiemy żadnego przymierza z Hiszpaniią, ponieważ oba narody przez iednakowe zasady, iednakowy kształt rządu i iednakową sprawą są połączone, i pierwszy wystrzał z dział nakazuie im użyć będących w ich mocy sposobów.,, Jakkolwiek przyiemnie te słowa brzmią, nie uchodzi iednak baczności rozumnych, iż nieład w skarbie, zły stan siły morskiey i słabość nowych urządzeń nie odpowiadaią temu postanowieniu.

Z Madrytu d. 27 Grudnia.

Minister spraw wewnętrznych wydał do prefektów prowincyonalnych i Konsulów w osadach następuiące ważne pismo:

„ Gdy Rząd Angielski za zabran

od r. 1804 handlowi Angielskiego narodu okręty i inne zrządzone własności Angielskiey szkody żąda wynagrodzenia i do odpowiedzenia na to żądanie oznaczył czas, i gdy Król nie może w tey chwili dać stanowczey odpowiedzi, a przez ten czas groźby Angielskie spełnić się mogą, przeto nakazał mi uwiadomić Konsulów, dla uniknienia szkód któreby handel Hiszpański mógł ponieść, gdy z portów Angielskich wyszło kilkanaście woiennych okrętów pod brzegi stałey ziemi i Porto-Rico z zaleceniem zabierania Hiszpańskich okrętów aż do ilości pretensyi, którą Anglija podaie. J. K. M. spodziewa się rzecz tę, która tycze się interessu poiedynczych osób obu narodów, zakończyć w przyjacielskim i słusznym sposobie. Gdy ważne to doniesienie służyć ma do zapobieżnia szkodom, iakieby w przeciągu czasu, nim ostateczny układ w teymierze nastąpi, prywatni ponieść mogli, zechcesz go WPan zatem w swey prowinwincyi podać do publiczney wiadomości.

(Pod.) *Gasco.* „

Z Londynu d. 7 Stycznia.

O podroży Lorda Fitzroi Sommerset do Madrytu pisma nasze różnego są zdania: *Morning Chronicle* mniema, iż celem iey iest nalegaiące przełożenie Anglii względem zabranych Angielskich okrętów, których Rząd Hiszpański zwrócić nie chce. *Sun* zaś wedle sądzenia naywiadomszych w Londynie osób twierdzi, iż ta podróż niema innego celu, iak wspierania Hiszpanów w układach z Francyią, i nakłonienia ich aby nieprzerywali zaraz układów, chociażby wszczęły się nawet nieiakie nieporozumienia. “ *Goniec* atoli zawiera podobno naytrafniey: że iak z Madrytu piszą, Poseł nasz w Madrycie P. A'Court podał d. 15 z. m. Ministrowi Hiszpańskiemu notę, w którey uwiadomił go o odpłynieniu dwóch Angielskich eskadr, z których iedna przeznaczoną iest na tymczasowe zaięcie Porto-Rico, a druga Puerto Cabello. Doniósł w niey oraz, że taki sam nagły powód skłonił Rząd Angielski do wysłania dawniey eskadry przeciw Kubie, ażeby zapobiedz niezliczonem rozboiom, na które handel Angielski w wodach zachodnich Jndyy iest wystawiony, i że nie pozostał Rządowi Angielskiemu inny środek nad ten do uczynienia sobie zadosyć, skoro Rząd Hiszpański odrzucił wszystkie prośby kupców Angielskich o wynagrodzenie za poniesione szkody przez okręty pod banderą Hiszpańską. Rzeczona nota sprawić miała w Madrycie wielkie wrażenie. Dodaią nawet, że Minister San Miguel przy iey odebraniu zemdlał. Jest to bezwątpienia przydaniem, ale niemniey pewnością, że Ministeryium Hiszpańskie znayduie się z tego względu w naywiększym kłopocie, ponieważ pismo tego gatunku zniszczyło wszelką nadzieię opieki, którą w Anglii pokładano. Wielu sądzi, iż przeszłe Ministeryium w tayney umowie, którą teraźnieysze odrzuciło, wyspę Kubę Anglii ustąpiło. Hiszpanie lękaią się więc teraz nietylko o swoie osady, ale nawet o samą Hiszpaniią, ponieważ z postąpienia Ministeryium Angielskiego okazuie się, że nietylko korzystać chce z słabości Hiszpanii w Ameryce, ale nadto rozwiązanie wielkiego pytania względem iey rewolucyi, własnem iey siłom zostawuie. Dotąd sądzono, iż Angliia w przypadku napadu przez obce Mocarstwa na

konstytucyią Hiszpańską, bronić iey czynnie będzie, i ta myśl wiele konstytucyionistom dodawała odwagi; lecz zniknęła teraz, bo widzą całą obszerność niebezpieczeństw iakie im grożą. Postępek Gabinetu Angielskiego okazuie, iż przekonany iest, że Francyia niebawnie wyda Hiszpanii woynę, i w tem przypuszczeniu tak daley *Goniec* mówi: "Jeżeli Francyia wyda woynę, tedy pierwszem staraniem będzie Anglii opanować wyspę Kubę, dla wynagrodzenia sobie szkod; lecz gdy woyna wydaną zostanie, nie będzie mogła, iako Mocarstwo neutralne przeszkadzać Francyi wykonania zamierzonego celu. Wypadało iey więc uprzedzić dawnego swoiego przeciwnika i to uczyniła." *Statesman* tak w tym względzie pisze: "Cóż się stało z tarczą, którą P. Canning, podług twierdzenia *Chronicle*, zasłaniać miał Hiszpanię? Rozciąga ią teraz na Porto-Rico i Puerto-Cabello. Mówią, że P. A'Court przy uwiadomieniu o tem Ministeryium Hiszpańskiego, zapewniał, że niema żadnego związku z postanowieniami w Weronie, i że Anglia ściśle zachować chce neutralność. Osobliwsza prawdziwie neutralność przy opanowaniu osad Hiszpańskich!"

Ziemscy właściciele w hrabstwie w Norfolk mieli zgromadzenie i przyięli ułożoną przez znanego Cobbet do Parlamentu prośbę, w którey między innemi żądane iest sprzedanie dobr koronnych i części kościelnych na spłacenie długu narodowego.

Dochody kraiu w ostatnim kwartale od 5 Paździer. do 5 Stycznia wynosiły 17,171,241 Fs. mniey zatem o 400,000 Fs. niżeli w tymże kwartale w r. 1821, co pochodzi z zniesionych przez Parlament podatków. Cła w r. 1822 przyniosły około 251,000 Fs. więcey od r. 1821, co okazuie wzrost handlu. Konsumpcyia i inne niestałe podatki uczyniły w roku zeszłym o 810,000 Fs. więcey od r. 1821.

Edinburgskie gazety chełpią się, iż liczba uczniów w Edinburgskim uniwersytecie większa iest, niżeli w Oxfortskim i Kambridskim.

D. 1 b. m. otworzony został dom w ulicy Hondouras dla ubogich, którzy mieszkania niemaią.

Na wsparcie zniszczonych przez trzęsienie ziemi w Syryi utworzony tu został komitet. Składki wynoszą iuż do 1500 Fs. do którey kwoty kompania Lewancka podpisała 500, a Wschodnio-Indyyska 300 Fs.

Kilnaście z południowego morza do Rio-Janeiro przybyłych okrętów, natrafiły d. 13 Października między 56 i 58 stopniem południowey szerokości wielkie kupy lodów i lodowate wyspy, które dla żeglarzy nader niebezpiecznemi były. Amerykański trzech masztowy okręt uderzył w nocy o iedną z tych lodowatych wysp i tak dalece się uszkodził, iż w kilka godzin bez ratunku utonął.

Na wyspie Bahama w Nev-Providence w zachodnich Indyiach strudzony pracą maytek położył się w południe na brzegu i zasnął. Gdy powrócił na okręt tak przyiemny rozszerzył zapach, iż koledzy nalegali na niego, aby mieysce, na którym leżał, lepiey rozpoznał. Poszedł na powrót i przyniósł rzekomy kamień, który mu służył za poduszkę, a ten uznano bydź wielką sztuką ambry, którą tu za 2300 Fs. sprzedano.

DODATEK DO N^ro 9.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 29 STYCZNIA 1823 ROKU WE SRODĘ.

Z Wiednia d. 16 Stycznia.

Podług wykazu Dyrekcyi uprzywileiowanego Austryiackiego narodowego Banku po nastąpionem w zeszłym roku spaleniu znayduie się od 31 Grudnia 1822 Szeinów i Anticipationszeinów za 259,712,838 Zr. w biegu.

Historyi Wiednia i iego osobliwości wypracowaney przez wielu uczonych, a wydaney przez Nadwornego Radcę i Historyiografa Barona Hormayr, wyszedł d. 15 b m. z druku pierwszy poszyt, a dalsze wychodzić będą co 6 tygodni.

Z Berlina d. 20 Stycznia.

Uroczystość koronacyi i orderów z rozkazu J. K. Mci obchodzona tu wczoray była. Obecne w Berlinie osoby, które od 20 Stycznia 1822 do 16 Stycznia 1823 otrzymały ordery i znaki zaszczytne i te, które one w dniu wczorayszym otrzymać miały, wezwane zostały o godzinie 10 z rana do zamku Królewskiego. Ostatnie udały się do kamery jeneralney kommissyi orderów, w którey Prezes tey kommissyi, Jenerał porucznik Pirch 2gi, z zlecenia J. K. Mci doręczył im ozdoby orderów. Potem kommissyia zaprowadziła nowo ozdobionych orderami kawalerów do sali rycerskiey, w którey zgromadzeni byli wszyscy posiadacze orderów Pruskich i znaków zaszczytnych. Tu tayny Radca Raumer i członek rzeczoney kommissyi odczytał listę nowo mianowanych. Kommissyia wraz z wszystkiemi obecnemi w zamku członkami orderów udała się do katedralnego Kościoła, gdzie znaydowali się iuż inni obecni w Berlinie kawalerowie orderów. Nabożeństwo rozpoczęło się za przybyciem N. Króla z Rodziną swoią i znayduiącemi się tu obcemi Xiążętami, i zakończyło odśpiewaniem *Te Deum*. Znaydowali się, na niem Dwór, Ministerstwa i władze ciało dyplomatyczne i wiele Dam orderu Ludwiki. Cały orszak udał się potem w przepisanym porządku do zamku. J. K. M. raczył przyiąć naypokornieysze podziękowanie od nowo ozdobionych orderami osób. Potem udał się z Rodziną swoią, obcemi Xiążętami, &c. do stołu w obrazowey galeryi; u stołów w galeryi i ubocznych kamerach siedziało przeszło 350, a w białey sali przeszło 250 osób. Po ukończonym obiedzie opuścił J. K. M. zgromadzenie przy nayszczerszych życzeniach wszystkich obecnych naypożądańszego zdrowia J. K. M. i całemu Królewskiemu Domowi.

Z Frankfortu d. 13 Stycznia.

Z poczetów umarłych i urodzonych u nas zasługuie na wspomnienie szczególnieyszy traf, że w r. zeszłym urodziło się tu tyle małżeńskich dziewcząt, ile iest dni w roku, a chłopców ieden tylko mniey.

Odpłyniona z Marselii wyprawa Philhellenow, podług nadeszłego w tey chwili doniesienia, przybyła iuż do Korfu i od władz Angielskich w Zant po przyiacielsku przyięta została. Dowiąduiemy się oraz, że nie bez trudności z strony władz Francuzkich z Marselii odpłynęła, i że Radcą handlowy Hoffmann znaydował się w niebezpieczeństwie bycia uwięzionym.

Podczas obecności tu przeieżdzaiących niedawno z Odessy do Marselii Greków okazał się szczególnieyszy widok, że przypadkowo siedzący u iednego z niemi stołu Turek w gościnni pod Łabędziem, podiął się zbierania na ich wsparcie pieniężnych składek. Jest to były członek Mamelukskiey gwardyi Napoleona Soliman, który po rozwiązaniu tego korpusu osiadł iako kupiec w Paryżu, i od kilku lat iezdzi z Tureckiemi towarami po iarmarkach Niemieckich.

Z początkiem tego roku rozpoczęła się nowa wozowa poczta z Frankfortu do Kassel, która o 10 godzin prędzey od dawney odbywa drogę.

Z Bruxelli d. 14 Stycznia.

Od granicy Francuzkiey piszą: że w Francuzkiey Flandryi i Artezyi oczekiwana iest przez Lotaryngiią znaczna liczba koni, które w Niemczech zakupione zostały. W Arras tworzony iest pułk kirysserów z 4 szwadronów.

Kapitał nowego tuteyszego Niderlandskiego banku składa się z 50 mill. Zł. Król przyłożył się do niego 25 w dobrach, które będą na rachunek banku sprzedane; inne 25 złożą akcyioniści banku.

Z Ankony d. 27 Grudnia.

Lord Stranford dla wiatrów przeciwnych zawinąć musiał do portu tuteyszego i przez czas swoiego tu bawienia odwiedził Swięty Dom w Loretto. Ma on mieć zlecenie żądać od Porty wolney przeprawy przed Dardanelle dla okrętów wszystkich Mocarstw.

Dziś przybył tu Arcybiskup Patrassu Germano z synem Pietro - Bey Mainy; lecz nie otrzymali pozwolenia do udania się w dalszą podróz iak sobie założyli.

Od granic Tureckich d. 29 Grudnia.

Do Belgradu nadeszły poczty pod d. 23 z Seres, a z Saloniki pod d. 20 Grudnia. Z Seres piszą, iż tam codziennie przybywaią poiedyńcze oddziały z woyska Churszyda Baszy w naysmutnieyszym stanie i spieszą do swych domów. Wnoszą więc ztąd, iż Grecy postąpić musieli do okolic Larissy. Z Saloniki donoszą, iż Wielkorządca tamteyszy z nieludzką surowością wybiera podatki; Chrześciianie nie będący w możności zapłacenia, wypędzanemi są pokaleczeni z miasta.

Spektator Smirneński pod d. 29 Listopada zawiera co następuie: "Teraźnieyszy nasz stan iest bardzo zawikłany, zostawia umysł niejako w zadziwieniu i zaledwo dozwala mu słabych domniemań. Połączone Ottomańskie eskadry były w Morei, ale stan tego półwyspu iest ciągle prawie iednakowy. Takaż okoliczność zachodzi względem Krety, Wielkie natężenia na morzu nie zrządziły żadnego wypadku. Dla czegóż nie,

opatrzono Napoli di Rominia w żywność? Grecka flotylla była uważana, ale nigdy nie ścigana żywo i attakowana. Grecy nie odważyli się wprawdzie działać zaczepnie, ale zawsze zostawali na morzu i okazali poniekąd nakazuiącą postawę. Jeżeli chciano na nich uderzyć, oddalili się i wysłali palne statki; na tem zasadza się cała ich taktyka. Jeżeli oddali się nieprzyiaciel, postępuią za nim w te tropy i śledzą iego poruszenia, a gdy zatrzyma się gdzie, staraią się zniszczyć go przez niespodziewany napad. Wyspiarze boią się poddać, spodziewaią się znurzyć Turkow i polegaią nawet na Kongressie. Zachodzą więc pytania, czyli nowe systema przyięte zostanie? z iakich rozkazów dotąd postępowano? czyli iest powód do przedłużenia rzeczy? W stolicy zaszły niedawno wielkie zmiany; lecz iaki był do nich powód i iaki maią cel? Jakie wynikną z nich skutki? Wypłynież znowu flotta? Póydzież nowe przeciw Morei woysko? Danež mu będą różniące się od teraźnieyszych instrukcyie? Cóż Persi uczynią? Będzież z niemi zawarty pokoy? Będzież nakoniec z Rossyią ogłoszony pokoy? Coż Grecy tey zimy zrobią? Coż na Kongressie postanowionem zostanie?

Naywiększe słopnie zimna.

Dnia 23 Stycznia 1823 stopni zimna	—	16, 2
— 24 . . .	—	— 21, 0
— 25 . . .	—	— 12, 0
— 26 . . .	—	— 20, 0

Dnia 27 i 28 Stycznia 1823.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.		2.		3.		4.	
Korzec	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr	Zł.	gr
— Pszenicy	16	—	15	15	15	—	14	15
— Żyta	16	—	15	—	14	—	—	—
— Jęczmienia	12	—	11	15	11	—	—	—
— Owsa	8	15	8	—	—	—	—	—
— Jagieł	36	—	34	—	32	—	—	—
— Grochu	17	—	16	15	16	—	—	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

W Gdańsku dnia 17 Stycznia.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	540	do	760.
Żyta	—	—	360	—	400.
Jęczmienia	—	—	360	—	400.
Owsa	—	—	280	—	300.
Grochu	—	—	400	—	440.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 27 Stycznia.

Czer: Zł: Holl: monetą Courant		Złp.	20	gr.	8
— detto Cesarski . . .	—	[illegible]	20		—
Fryd. Pruskie	—	—	35	—	—
Luidor	—	.	37	—	—
złoto frankowy	—	.	33	—	—
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	.	228	—	—
Złoty ryński Szeinami .	—	.	1	—	22

UWIADOMIENIE.

Początki Geometryi w 8 Księgach na 2 części podzielonych przez W. *Karczewskiego* Professora Matematyki w Szkołach Kieleckich z 287 figurami wyidą w krótce z druku. Dzieło te zaleca się zebraniem iasnem i do zrozumienia łatwieyszego zastósowanem. Cena biletu na prenumeratę Złp. 6. Po wyiściu z druku nierównie drożey będzie się przedawało. Bilety z podpisem Autora

rozdaią się potrzebuiącym w Gabinecie Liceum Krakowskiego S. Anny.

Teatr Narodowy.

Jutro we Czwarek d. 30 b. m. dana będzie wcale nowa, i tu ieszcze niewidziana Komedya w 5 aktach, naśladowana z Augusta Kotzebue, pod nazwiskiem: *Wszystkowiedz*.

W Niedzielę zaś d. 2 Lutego dana będzie nowa Komedyia w 3 aktach: *Figiel za Figiel*. — Poczem nastąpi Komedyia w 1 akcie: *Mąż Pustelnik*. — Po których ukończeniu nastąpi w Sali przy teatrze Reduta, czyli: Bal Maskowy.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 17 Ciągnieniu dnia 29 Stycznia r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

27. 71. 84. 81. 6.

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie Rządzącym Wolnego Nie-
podległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Na żądanie E-
xekutorów Testamentu po ś. p. Kaydzeńskim Jacentym byłym Kamerdynerze JO.
Xięcia Adama Czartoryskiego w Warszawie w miesiącu Wrześniu r. z. zmarłym,
wzywaią się niniieyszym Sukcessorowie, a mianowicie po Siostrze zmarłego Kata-
rzynie Eliaszowey, Małgorzata, Rozaliia, Maryianna Jakób i Błażey Eliaszowie,
tudzież po Braci Maryanna, Marcin i Walenty Kaydzeńscy, aby dla odebrania spad-
ku Testamentem zmarłego na nich przekazanego osobiście, lub przez Pełnomocni-
ków swych do Warszawy zgłosili się, a szczególniey do Exekutorów Testamen-
tu PP. Stanisława Jgnatowskiego i Wawrzeńca Bieleckiego pod Nrem 2884 przy u-
licy Wrobley zamieszkałych, zaopatrzywszy się w potrzebne dowody dla weyścia
w prawa spadku Testamentem im legowanego. — W Krakowie d. 10 Stycznia 1823.

Senator Prezyduiący
X. Zarzecki.
Konwicki, S. W.

Pewien młody Człowiek odieżdzaiac, życzy sobie sprzedać nowo posprawiane
sprzęty i ruchomości z wolney ręki; iako to: 1) gustowne Meble na dwa poko-
ie; 2) cały Serwis, czyli wszelkie potrzeby do nakrycia stołu; 3) wszelkie sprzę-
ty i naczenia Kuchenne; 4) rozmayte Książki w różnych ięzykach i przedmiotach.
Życzący nabycia mogą dokładnieyszą powziąść wiadomość u P. Fr. Manicha w
Gminie Iwszey w Rynku pod Nrem 16.

W Półwsiu przy Rogatkach Zwierzynieckich Dworek murowany pod Liczbą
26 stoiąca z Ogrodem, Staynią, Piwnicami, 4 Pokoiami, Składem Sklepionem,
różnemi komorkami, Strychem, Studnią, Placem przed Dworkiem &c. &c. Do
gospodarstwa należącemi potrzebami i wygodami iest z wolney ręki dla kupuiącego
bardzo korzystnemi Warunkami do sprzedania lub wydzierżawienia, oczem u Wła-
ścicielki w tem Dworku mieszkaiącey każdego czasu wiadomość powziąść można.

Pisarz Trybunału Pierwszey Jnstancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego
Miasta Krakowa i jego Okręgu, podaie do publiczney Wiadomości, iż po nastąpioney w
dniu 17stym Stycznia r. b. Licytacyi przygotowawczey i zapadley w tymże dniu i roku
uchwale Trybunału co do warunków licytacyi, Kamienica po niegdy Stanisławie Hrabi
Szaniawskim pozostała, w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey pod Liczbą 180 stoiącą,
więcey daiącemu, przez Publiczną Licytacyą na Audyencyi Trybunału I. Jnst. W. M.
Krakowa, sprzedana będzie, pod Warunkami w Kancellaryi naszey Pisarza Trybunału I.
Jnst: złożonemi, których przeczytanie w godzinach zwyczaynych każdemu Pretendentowi,
iest wolne. Warunki takowe odczytane zostały według przepisu Artykułu 959 K. p. S.
w dniu 17 Stycznia r. b. na Audyencyi Trybunału I. Jnst. W. M. Krakowa, a następ-
nie termin do Licytacyi Stanowczey, na dzień 4ty Marca r. b. w godzinach rannych, o-
znaczonym został, na który to termin pretendenci, opatrzeni w vadium złp. trzy ty-
siące dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy, groszy dwadzieścia i ieden Nro złp. 3993 gr. 21
wzywaią się. Cena pierwszego wywołania iest Złp. Trzydzieści dziewięć tysięcy, dzie-
więćset trzydzieści i siedm Nro 39937 złp. — w Krakowie d. 17 Stycznia 1823 Roku.

Kuliczkowski Pisarz.